

Kartlegging av veiledningsbehov

- Kartleggingen viste at foreldrene til barn med ASD opplever å ha stort behov for veiledning når det gjelder:
 - Hvordan stimulere barnets sosiale utvikling
 - Samhandlingsvansker foreldre – barn
 - Aggresjonsproblematikk
 - Samhandlingsvansker mellom søsken
 - Hvordan stimulere barnets selvstendighet
 - Rigiditet/tvangshandlinger
 - Spiseproblematikk
 - søvnvansker

Prosjektet

- Gjennomgikk og evaluerte eksisterende programmer:
 - Early Bird
 - De utrolige årene
 - Parentmanagementtraining (PMT)
 - Multi systemisk terapi (MST)
 - Barclay's behandlingsprogram for barn med atferdsvansker
 - Princeton's foreldreveiledningsprogram

Prosjektet

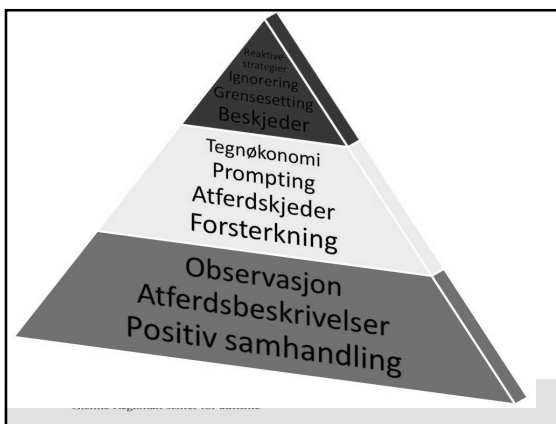
- Avgjørende i evalueringen av eksisterende program var:
 - Programmet måtte vektlegge styrking av foreldres kompetanse og ha strategier for generalisering og opprettholdelse
 - Programmet måtte ha en form og et innhold som ivaretar foreldres behov for veiledning
 - Programmet måtte ha dokumentert effekt når det gjelder å forebygge aktuell problematikk
 - Programmet måtte være i tråd med gjeldene faglige anbefalinger og fagetiske retningslinjer og legge vekt på proaktive strategier.

Programmet

- Bygger på "de utrolige årene" av Dr. Webster-Stratton, justert i forhold til målgruppe.
- For foreldre til barn med autismspekterforstyrrelser i alderen 5 – 12 år.
- Gruppebasert (ca 12 deltagere)
- Ukentlige samlinger à 2 timer
- Varer i 12 uker

Programmet

- Programmet er tredelt
 1. Positiv samhandling
 2. Forsterkning og læring
 3. Grensesetting og reaktive strategier

Positiv samhandling

- Denne delen omhandler:
 - Observasjon av atferd
 - Topografiske beskrivelser
 - Styrking av atferd
 - Øvelse i å klassifisere atferd for tiltak

Forsterkning og læring

- Denne delen omhandler:
 - Positiv forsterkning
 - Innlæring av nye ferdigheter
 - tegnøkonomi

Grensesetting og reaktive strategier

- Denne delen omhandler
 - Effektiv tilrettelegging
 - Beskjeder
 - Oppfølging
 - Reaktive strategier basert på
 - Ekstinksjon
 - Diskriminativ kontroll
 - prompting

Veiledningsprogram for foreldre til barn med autismespekterforstyrrelser

GRUPPEMØTENE

Generelt

- Velkommen/Ice-breaker
- Gjennomgang av hjemmeoppgave
- Gjennomgang og presentasjon av nytt tema
- Pause
- Vignetter
- Øvelser – rollespill
- Hjemmelektse

Generelt

- Fokus på:
 - Deltagelse
 - Gjenkjennelig struktur og faste rammer
 - Øvelser
 - Positiv forsterkning av deltagerens atferd
 - Gruppediskusjoner
 - Modellering av ønsket atferd
 - Bistand i å holde fokus
 - Relasjonsbygging
 - Normalisering
 - Spørsmålsformulering
 - Ydmykhet og inkludering
 - Bruk av humor og bygging av optimisme
 - Evaluering

Rollespill

Bruk av rollespill er en sentral del av veiledningsprogrammet.

Bruken av rollespill er fundert på at man både utnytter observasjonslæringseffekten og gir deltagerne mulighet til veiledede repetisjoner av de ferdighetene de skal tilegne seg.

Rollespill

- Gjennomføring av rollespill:
 1. Gruppelederne demonstrerer de ønskede ferdighetene
 2. Drøfting av demonstrasjonen og relatering til foreldrenes daglige samhandling
 3. Foreldrene prøver ferdigheten selv i form av korte rollespill
 4. Deltagerne og gruppelederne gir atferdsspesifikke tilbakemeldinger til hverandre
 5. Det diskuteres muligheter for generalisering og opprettholdelse

Veiledningsprogram for foreldre til barn med autismespekterforstyrrelser

Positiv samhandling

DEL I

Gruppemøte 1

Kunne gi atferdsbeskrivende kommentarer til barnet i samhandlingssituasjoner

1. Velkommen
2. Navne lek
3. Presentasjon av veilederne
4. Presentasjon og forventninger til programmet
5. Miljøregler
6. Kursets mål og emner
7. Pause
8. Beskrivende kommentarer
9. Vignetter
10. Øvelser
11. Oppsummering
12. Hjemmeoppgave
13. Avslutning

Gruppemøte 2

Observere hva som er ønsket atferd og hva som er uønsket atferd. Knytte beskrivende kommentarer opp mot ønsket atferd og registrere dette i et trefelts skjema

1. Velkommen
2. Navnelek
3. Nye innspill til grupperegler
4. Gjennomgang av hjemmeoppgaven
5. Forhold som bidrar til at barnets initiativ og aktivitet øker i samhandlingssituasjoner
6. Vignetter
7. Diskriminasjon ønsket/uønsket atferd
8. Rollespill/Øvelse
9. Observasjon og registrering
10. Oppsummering
11. Hjemmeoppgave
12. Avslutning

Gruppemøte 3

Foreldrene skal få praktisk og teoretisk innføring i å gi spesifikk ros og annen sosial oppmerksomhet, kontingent på ønsket atferd.

1. Velkommen
2. Navnelek
3. Gjennomgang av hjemmeoppgaven
4. Generell/Spesifikk ros
5. Vignett
6. Oppgaver/rollespill
7. Mindre effektive former for ros
8. Ønsker for veiledningsprogrammet
9. Oppsummering
10. Hjemmeoppgave
11. avslutning

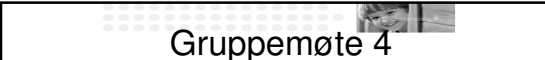
Veiledningsprogram for foreldre til barn med autismespekterforstyrrelser

Forsterkning og læring

DEL II

Psykiatrien i Vestfold HF
Glennelands Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Gruppemøte 4

Foreldrene skal tilegne seg kunnskap om det operante paradigmet.

Identifisere potensielle forsterkende hendelser for barnet, både materielle, sosiale og eventuelle negative forsterkere som unngåelse av kjelt.

Kunne lage en forsterkerbank, med opptil 40 potensielle forsterkende hendelser for barnet.

1. Velkommen
2. Navnelek annen lek
3. Nye innspill til gruppe-regler
4. Gjennomgang av hjemmeoppgave
5. Atferdsanalytisk forståelse av læring og opprettholdelse
6. Vignetter
7. Oppgaver/rollespill
8. Oppsummering
9. Hjemmeoppgave
10. avslutning

Psykiatrien i Vestfold HF
Glennelands Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Gruppemøte 5

Operasjonalisere en ferdighet i delhandlinger som gjør det mulig å jobbe med økt selvstendighet

1. Velkommen
2. Lek/øvelse
3. Gjennomgang av hjemmeoppgaver
4. Atferdskjeder
5. Øvelser
6. Vignett
7. Oppsummering
8. Hjemmeoppgave
9. Avslutning

Psykiatrien i Vestfold HF
Glennelands Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Gruppemøte 6

Identifisere delhandlinger barnet ikke mestrer eller som er under uønsket stimuluskontroll. Benytte hensiktsmessige prompt- og promptfading-teknikker

1. Velkommen
2. Lek
3. Gjennomgang av hjemmeoppgave
4. Prompting og etablering av selvstendighet
5. Øvelser
6. Vignett
7. Oppsummering
8. Hjemmeoppgaver
9. avslutning

Psykiatrien i Vestfold HF
Glennelands Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Gruppemøte 7

Utarbeide og introdusere et tegnøkonomisystem tilpasset sitt barn.

1. Velkommen
2. Lek/ice-breaker
3. Gjennomgang av hjemmeoppgaver
4. Tegnøkonomisystemer
5. Vignetter
6. Øvelse
7. Oppsummering
8. Hjemmeoppgaver
9. avslutning

Psykiatrien i Vestfold HF
Glennelands Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Veiledningsprogram for foreldre til barn med autismespekterforstyrrelser

Grensesetting og reaktive strategier

DEL III

Psykiatrien i Vestfold HF
Glennelands Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Gruppemøte 8

Å kunne begrense antall beskjeder og å kunne vurdere nødvendigheten av beskjeder i situasjoner hvor man er sammen med barnet.

1. Velkommen
2. Gjennomgang av hjemmeoppgaver
3. Øvelse
4. Beskjeder
5. Øvelse
6. Vignett
7. Oppgaver/rollespill
8. Oppsummering
9. Hjemmeoppgaver
10. Avslutning

Gruppemøte 9

Deltagerne skal lære å gi beskjeder på en klar og tydelig måte og rose barnet når det gjennomfører beskjedene. Det skal trenes på å begrense spørsmål og å unngå tvetydige og uklare beskjeder.

1. Velkommen
2. Gjennomgang av hjemmeoppgave
3. Øvelse
4. Tvetydige og uklare beskjeder
5. Vignetter
6. Oppgave/rollespill
7. Oppsummering
8. Hjemmeoppgave
9. Avslutning

Gruppemøte 10

Deltagerne skal trene på å gi gjøre-beskjeder knyttet til uønsket atferd

1. Velkommen
2. Gjennomgang av hjemmeoppgaver
3. Øvelse
4. Positive beskjeder
5. Vignetter
6. Positiv forsterkning av å følge beskjeder
7. Øvelser
8. Vignetter
9. "når – så" beskjeder
10. Vignett
11. Oppsummering av dagen
12. Hjemmeoppgaver
13. avslutning

Gruppemøte 11

Håndtere episoder med uønsket atferd ved "gjøre-beskjeder", evt. prompting og ekstinksjon.

1. Velkommen
2. Gjennomgang av hjemmeoppgaver
3. Reaktive strategier
4. Ignorering
5. Øvelse
6. Vignett
7. Ignorering og avledning
8. Vignett
9. Øvelse
10. Oppsummering
11. Hjemmeoppgaver
12. avslutning

Gruppemøte 12

Gjengi hvilke deler av programmet og i hvilken rekkefølge man vil benytte dem for å håndtere fremtidige hendelser/utfordringer i familien.

1. Velkommen
2. Gjennomgang av hjemmeoppgave
3. Oppbygging av programmet
4. Evaluering
5. avslutning

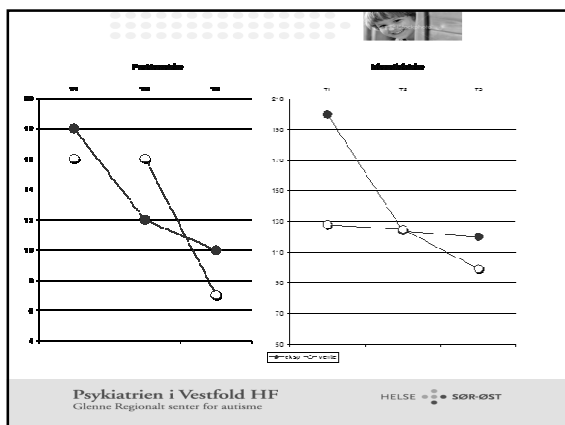
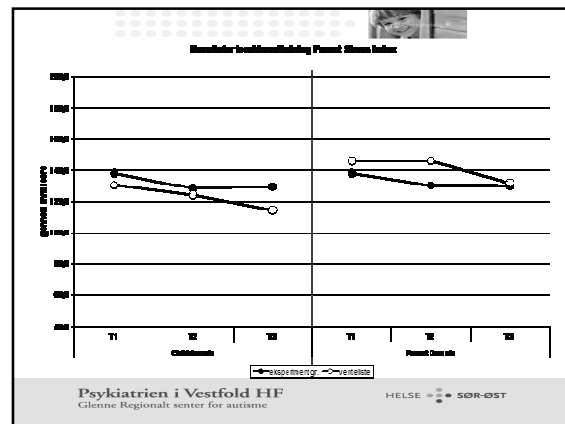
Veiledningsprogram for foreldre til barn med autismespekterforstyrrelser

Fra prosjektperioden

RESULTATER

Psykiatrien i Vestfold HF
 Glensne Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Tilbakemeldinger

- Deltagerne rapporterer
 - Selvhjelpsferdigheter opprettholdes
 - Videreutvikling av opplæringen
 - Belønningssystemer opprettholdes og videreutvikles
 - Ignorering opprettholdes

Alle rapporterer at deltagelse i programmet har utgjort en stor forskjell for dem i den daglige samhandlingen i familien

Psykiatrien i Vestfold HF
 Glensne Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Tilbakemeldinger

Deltagerne understreker betydningen at de har fått et verktøy de kan benytte i ulike sammenhenger

Deltagerne er samstemte i at utbyttet ble betydelig forsterket av gruppeformatet.

Psykiatrien i Vestfold HF
 Glensne Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

Videre arbeid

- Publisering av manualer
- Dialog med The IncredibleYears og Webster-Stratton
- Implementering av andre fagmiljøer i andre deler av landet
- Produksjon av vignetter
- Evaluering av programmet

Psykiatrien i Vestfold HF
 Glensne Regionalt senter for autisme

HELSE SØR-ØST

